

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

OZ... MAAR DAN ANDERZ

Een familievoorstelling

door

Do van Ranst

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2017
Nr.3393

PERSONAGES

(15 à 27 spelers)

VERTELLER (M/V/) :

DOROTHY :

TOTO :

VADER :

MOEDER :

OZZY 1 :

OZZY 2 :

OZZY 3 :

OZZY 4 :

HEKS VAN HET NOORDEN :

HEKS VAN HET WESTEN :

SCHRIKMAN :

KRIEK, een kraai :

KRAK, een kraai :

KROK, een kraai :

VOGELVERSCHRIKKER :

BLIKKEN MAN :

LEEUEW :

KNOL :

SELDER :

BLOEMIST 1 :

BLOEMIST 2 :

BLOEMIST 3 :

WACHTER 1 :

WACHTER 2 :

DE TOVENAAR VAN OZ :

DE ROZE LAKEI :

Dubbelrollen zijn mogelijk.

PROLOOG

(Dorothy midden op scène in een spot, zingt 'Ver weg boven de wolken')

Ver weg boven de wolken

DOROTHY : ver weg boven de wolken

Hemelhoog

Ligt het land van mijn dromen

Achter de regenboog

Ver weg boven de wolken

Geen gevaar

Laat de droom die ik dromen wil

Dichter even waar

Soms doe ik snel een sterrendans

Dan reis ik snel voorbij de grens van tranen

Problemen smelten voor de zon

terwijl ik zweef in mijn ballon vol droom-verhalen

Ver weg boven de wolken

Toverij

Eeuwen kunnen bekomen

Wat is er mis met mij

(Licht fade uit)

EERSTE DEEL

Scène 1:

Verteller - Dorothy – moeder – vader

VERTELLER : We schrijven begin 1900, maar dat heeft weinig belang. Het verhaal van de Tovenaar van Oz is tijdloos. Het begint, volgens L. Frank Baum... *(tegen de cast die freez op het podium staat)* Ik vind dat zo een naam voor shampoo hé!

DOROTHY : Doe nu gewoon voort. Dat heb je al iedere repetitie gezegd. De schrijver is nu eenmaal L. Frank Baum. Vertel, verteller!

VERTELLER : Vlam, verteller. Elk personage heeft een naam. Ik ben 'verteller'. Ik haat dat.

IEDEREEN : DAT WETEN WE!

VERTELLER : Het verhaal begint, volgens mister shampoo, in Kansas. Maar het kan overal zijn. Het verhaal van Oz gaat om vriendschap, goed en kwaad, fantasie. Dat vooral. Er gebeuren een paar dingen in die uw en mijn petje te boven gaan. Sprekende dieren, heksen, pratende kraaien, ...

PAPA : Niet alles vertellen!

VERTELLER : Bemoeial! Ik zeg toch ook niet wat gij straks wel of niet moet doen?

PAPA : Ga door!

VERTELLER : Ik blijf!

MAMA : Mijn echtgenoot bedoelt: ga verder!

VERTELLER : Bon, nu en dan spring ik in in het verhaal daar waar het nodig is. Als er gevechten zijn tussen de soldaten van de verschrikkelijke heks uit het Noorden, bijvoorbeeld. Dat is té ingewikkeld om te tonen on stage, dat zou alleen maar een hoop chaos opleveren. Of als de hoofdpersonages langs de weg des doods lopen, bijvoorbeeld. Dat knippen we er gewoon uit en dan zeg ik: ze liepen langs de weg des doods. Snapt u? Dit is theater. Geen film van Spielberg. Goed, fijne voorstelling. Tot sebiet. *(komt terug op zijn/haar stappen)* O ja, het verhaal begint met een storm. Hoor je dat geluid? Dat is storm. Have fun!

Muziek: Storm- en onweergeluiden, wind...

(Dorothy zit op haar kamer en kijkt in de bokaal waar haar vis Toto in zwemt.)

DOROTHY : Niet bang zijn, Toto. De wolken maken alleen maar wat ruzie, dat is niet erg. Dat doen wij toch ook vaak? Het waait als altijd wel weer over... *(omhelst de bokaal)* Alles komt goed, lieve Toto. Laten we samen tot tien tellen. Ik wed dat het nog voor tien opgehouden is met waaien. 1, 2, 3, 4, *(kijkt ongerust in het rond omdat ze ook wel weet dat het niet waar zal zijn)* 4 en een half, 5, 5 en een half, 6, 6 en een kwartje?

(De geluiden nemen toe. Moeder en vader komen op de deur kloppen.)

PAPA : Dorothy, alles oké met je?

MAMA : Je hoeft niet bang te zijn voor het onweer, lieverd.

DOROTHY : Mam, ik ben niet bang! Dit is de hoeveelste storm in mijn leven? Ik ben het stilaan gewend! *(Stilletjes tegen Toto)* En stilaan kotsmoe ook!

MAMA : Kom op, Dor. Ik hoor aan je stem dat je er niet gerust in bent. Mag ik binnenkomen?

DOROTHY : *(Ze zucht)* De deur is open, mama.

(Mama en papa komen binnen.)

PAPA : *(Probeert luchtig te klinken, maar je hoort dat ook hij niet gerust is)* Volgens de buurvrouw duurt het nog een half uurtje, maximum. En je weet dat Marie helderziende is. Toen Etty van de bakker zeven maanden zwanger was, voorspelde ze ook feilloos dat er een kind zou geboren worden in het dorp. *(doet Marie na)* ‘Ik voorspel het, mensen, binnen dit en enkele weken wordt er een kind geboren... als ik mijn pijnlijke knoken mag geloven is het ergens in de buurt van de bakkerij!’

DOROTHY : *(opstandig)* Kan Marie ook voorspellen wanneer ik hier eindelijk weg

mag uit dit winderige, saaie, vervelende, lelijke oord!?

MAMA : (*gemeend moedig*) Laat je door de stormen niet weggagen, lieverd. Ik heb er al zo'n honderd meegemaakt, en kijk naar mij, ik wijk voor geen meter!

PAPA : Trouwens, waar zouden we heen moeten gaan, Dorothy. We hebben hier alles. Het café draait goed, we hebben een stevig huis en, met wat geluk, werkt de elektriciteit op het moment dat we die nodig hebben.

(Waarop het licht uitgaat. Met z'n drieën slaken ze een gil.)

DOROTHY : Maak je geen zorgen, Toto.

MAMA : (*eerder stilletjes tegen papa*) De vorige keer zaten we drie volle dagen zonder licht.

PAPA : Ssst!

Stormgeluiden uit

(Waarop het licht weer aangaat – ook de storm lijkt te zijn gaan liggen)

Zie je wel? Er is weer licht en windstilte.

(Papa gaat de kamer uit. Mama gaat wat dichterbij Dorothy zitten)

MAMA : Geloof me nou maar, het is hier best, Dorothy. Blijf jij nou maar dicht bij mij.

(Wil Dorothy vastnemen, maar Dorothy wil er niet van weten)

DOROTHY : Mama, ik wil andere dingen dan... dit! Ik wil naar de grote stad. Hier in dit minidorp word ik nooit een ster!

MAMA : (*lacht*) Jij, een ster? Een ster waarin dan?

DOROTHY : Weet ik nog niet. Acteren, dansen, zingen?

MAMA : Doe jij nu maar gewoon.

DOROTHY : Gewoon? Wat is er leuk aan gewoon?

MAMA : Gewoon is al gek genoeg, kind.

DOROTHY : Ik ben geen kind. Tenminste, geen klein kind meer, zoals jij soms nog

denkt. En ik hou niet van gewoon. Ik wil niet *gewoon* voor de rest van mijn leven in de bakkerij tegenover gaan werken of, nog erger, in het café van papa, glazen wassen en naar het gelal van dronken mannen luisteren.

MAMA : Ach, meisje dat ben ik al zo gewend dat ik het haast niet meer...

DOROTHY : Ik wil niet worden zoals jij ma!

Storm- en onweergeluiden weer aan!

(Mama zit met open mond naar Dorothy te kijken. Dorothy beseft dat ze te hard was. De storm woedt weer! Vader en moeder proberen spullen te redden.)

PAPA : Ik vrees dat we deze keer niet hier kunnen blijven, schat. Neem snel wat spullen, zodat we kunnen schuilen in de bunker achter het huis van de molenaar.

MAMA : Misschien gaat het heus wel over, lieveling, nee?

PAPA : *(omhelst mama)* Nee, deze keer niet... zo erg is het nog nooit geweest. Ik durf wedden dat de burens al lang daar zijn...

De wind beukt, de regen valt met bakken...

MAMA : Kom, we gaan. *(Ze doet haar jas aan en grabbelt wat spullen bij elkaar)*

(Papa doet hetzelfde, neemt uiteindelijk de televisie.)

Doe nou niet, lieveling. Neem gewoon mee wat belangrijk is. Je dochter, bijvoorbeeld.

PAPA : Ook waar! Kom mee naar de bunker, Dor. Binnen de kortste keren zakt het dak in.

DOROTHY : Het ging toch over, zei je?

PAPA : Ik vrees van niet, kind.

DOROTHY : Ik ben geen kind!

MAMA : *(ongeduldig, vastberaden)* Kom gewoon mee, o zo grote dame die, als ze nog

lang blijft zeuren, een kopje kleiner wordt gemaakt door een huis dat inzakt!

(Mama grijpt Dorothy bij de arm. Dorothy grabbelt een jas en een boek bij elkaar – in de chaos vergeet ze de bokaal met Toto. Drietal off – alleen het geluid van de storm. De lichten gaan langzaam uit, alleen een spotje op de bokaal. Dorothy verschijnt weer, in paniek, slaat haar armen om de bokaal heen. Op dat moment een...)

gigantische windhoos, bliksem en donder.

(Lichteffecten – Toto (de acteur, off scène) en Dorothy roepen lang en hard.)

Een knal waarop het licht uitgaat. Stilte.

Scène 2:

Dorothy – Toto - Verteller

(Een lange stilte... Het licht gaat langzaam aan.)

(Podium: Alleen het tafeltje waar Toto op stond staat er nog (dit omdat er zo meteen plaatsgemaakt moet worden voor het Land van Oz – de spullen uit het huis als een paar stoelen, de televisie, een plant, wat kussens, ... zijn in het donker mee- of weggenomen)

(Dorothy ontwaakt. De bokaal is stuk.)

DOROTHY : Waar ben ik? Wat is er gebeurd? *(merkt de scherven, het water)* Toto?

Toto? Toto, waar ben je? *(Ze kijkt en loopt uiteindelijk paniekerig in het rond.)*

Toto?

(Achterin de scène zit Toto, een jongen.)

TOTO : Hi babe!

DOROTHY : Wie ben... heb jij... Weet jij waar Toto is?

TOTO : Je kijkt ernaar. Je kwijlt een beetje.

DOROTHY : Nee, Toto. Oranjegoudkleurig, vijf centimeter lang, glibberig, vinnen, dikke lippen voor z'n soort, ...

TOTO : Ola, dimmen, schat. Jij bent ook niet bepaald een miss... *(Gaat staan, loopt op haar af)* Alhoewel, ik vind jou eigenlijk, euh, niet mis. *(Knipoogt.)*

DOROTHY : Hou je mond en help me mee zoeken naar mijn goudvis.

TOTO : Geloof me nu maar. Ik ben Toto!

DOROTHY : En ik ben Nemo. Komaan, zoek mee. Met wat geluk spartelt hij hier nog ergens rond. Ik heb gelezen dat een vis die uit zijn kom is gesprongen nog zeker een paar minuten in leven blijft. Maar als je 'm vindt moet je het beestje wel meteen in je mond nemen...

TOTO : Of een keer ferm aan likken.

DOROTHY : Wat?

TOTO : Nee, niks.

(Dorothy bekijkt Toto lang)

(ongemakkelijk) Dat was een grapje, van dat likken...

DOROTHY : Waarom draag jij alleen maar oranje kleren?

TOTO : Weet ik veel. Toen ik door de storm uit mijn bokaal werd gekatapulteerd merkte ik ook dat ik...

DOROTHY : Hou op te beweren dat je Toto bent of ik doe je wat!

TOTO : Je was liever voor me toen ik vis was.

DOROTHY : *(handen op de oren)* lalalalalalalaaaaaaa

TOTO : *(Doet haar handen van de oren)* Stel een vraag die alleen je vis kan weten?

DOROTHY : Bij mijn weten weten vissen niks en als ze wat wisten dan zouden ze het niet onthouden want alleen olifanten hebben een goed geheugen.

TOTO : Gebuisd voor biologie, Dorothy!

DOROTHY : Hoe weet jij mijn naam?

TOTO : Omdat ik je vis ben.

DOROTHY : Wat weet jij nog, gluiperd?

TOTO : Nou, veel... (*stout*)

DOROTHY : Oh! Jij zwom wel vaak vlak bij het glas als ik me aan het omkleden ...

TOTO : Hé, ik ben ook maar een goudvis. (*knipoog*)

DOROTHY : Je bent een jongen!

TOTO : Ook dat nog!

DOROTHY : Oké... (*denkt na*) Wat kan jij zeker niet weten... Wat.... Hoe... Waar...
had ik het zoal over met m'n moeder, vlak voor de storm ons huis ramde?

TOTO : De juiste woorden weet ik niet meer, maar je hebt haar wel flink gekwetst.

(Stilte... Ze kijken elkaar aan. Tot er een kermend geluid weerklinkt. Uit de coulissen (te bepalen door de regisseur) steken twee benen. De benen spartelen, meer gekerm. Toto en Dorothy gaan bij de benen staan.)

VERTELLER : Bon, even waarschuwen dat dit een scène is die niet geschikt is voor gevoelige kijkers. Dorothy is met haar huis, baf! Op een mens terechtgekomen. Nu ja, een mens? ... Afijn, pardaf op een lichaam. Hoe dat kan, nu ja, het is en blijft een sprookjesachtig verhaal. In ieder geval: er komt heel veel gekerm en ellende bij deze scène kijken. Dus, u weze gewaarschuw.

Scène 3:

Ozzy's – Dorothy – Toto – Verschrikkelijke heks uit het Oosten – Heks uit het Noorden - Verteller

(Dorothy en Toto bij de benen. Intussen komen enkele inwoners van het land van Oz achter hen staan.)

OZZY 1 : Dat zal flink aankomen, zo'n huis op je kop.

DOROTHY : Dat geloof ik ook.

TOTO : Dat overleef je amper.

(De heks (van wie de benen zijn) slaakt een laatste kreet. De benen slaan met

een knal tegen de grond. Stilte. De Ozzy's gieren het uit van de pret. Dorothy en Toto schrikken zich een aap. Ze staan oog in oog met de Ozzy's.)

DOROTHY : Wie zijn jullie?

OZZY 1 : Wij zijn de Ozzy's

DOROTHY + TOTO : De watties?

OZZY 2 : Wij zijn Ozzy's. Ozzborns, snap je?

OZZY 3 : Wij zijn born in Oz, snap je?

OZZY 4 : Oh mijn Oz, we hebben met mensen te maken, geloof ik.

TOTO : Niet grof worden, Ozzy. Ik zie er misschien uit als een mens, maar ik ben formerly known as vis. Goudvis. *(Steekt zijn hand uit. De Ozzy kijkt er alleen maar naar.)*

OZZY : Welkom in het land van Oz.

(De andere Ozzy's juichen.)

DOROTHY : Heeft de storm ons helemaal hierheen gebracht?

OZZY 1 : Precies. En jullie huis is op de Verschrikkelijke Heks van het Oosten terecht gekomen.

(Alle Ozzy's juichen!)

DOROTHY : Oh nee, en is ze nu... dood?

(Alle Ozzy's juichen weer.)

TOTO : En waarom zijn jullie daar zo blij om?

OZZY 2 : Omdat ze verschrikkelijk is!

DOROTHY : Wat heeft ze dan allemaal voor verschrikkelijks uitgehaald?

OZZY : 4 : Hebben jullie even?

OZZY 3 : Volgens mij wel. Eens je in het land van Oz terecht bent gekomen, raak je nooit meer terug.

(Ozzy 1 ontrolt een hele waslijst met zaken die de heks al voor verschrikkelijks heeft uitgehaald.)

OZZY 1 : A: achterstallige betalingen van bewoners van het land van Oz tien keer aanrekenen. Aanpappen met onhebbelijke tovenaars, andere heksen en duivels. Apenstreken uithalen in het bijzijn van anderen. Activiteiten organiseren waar Ozzy's niet op uitgenodigd zijn. Akkefietjes onnodig zwaar bestraffen. Artiesten uitlachen.

DOROTHY : Oh, vreselijk! Ik wil artiest worden. Actrice of zangeres.

(Alle Ozzy's lachen hard.)

DOROTHY : Waarom lachen jullie?

OZZY 2 : Weten we niet. Stond zo in het script.

TOTO : *(komt stoer tussen Ozzy1 en Dorothy in staan)* En ik ben Toto, haar manager, boekingskantoor en impresario.

(Dorothy begint te huilen.)

Oké, tot vandaag boekten we nog niet zoveel succes...

DOROTHY : En ik wil naar huis!

(Alle Ozzy's lachen weer hard.)

OZZY 3 : Dat gaat zomaar niet.

OZZY 2 : Eens in Oz, altijd in Oz.

(Op dat ogenblik komt er een tweede heks aan.)

OZZY 4 : Daar heb je haar zus!

TOTO : Ook zo onhebbelijk?

OZZY 4 : Nee, juist niet. Ze is heel lief!

DOROTHY : Wat als ze merkt dat haar zus... verpletterd en heel erg dood is?

OZZY 3 : Volgens mij geeft ze dan een feest!

(Alle Ozzy's juichen!)

HEKS VAN HET NOORDEN : Wat een leuke sfeer hier! Kom op, knuffelsssss! *(ze knuffelt de Ozzy's)*

OZZY 1 : Ja, je zus is dood.

(Iedereen zwijgt, toch ietwat angstig voor haar reactie.)

HEKS VAN HET NOORDEN : Mijn zus is...

(Enkele Ozzy's knikken.)

OZZY 2 : Ja, dit meisje kwam met haar huis op jouw zus terecht.

TOTO : Ahum, ik zou even willen zeggen dat ik dit meisje nog nooit in mijn hele leven heb gezien. *(tot Dorothy)* Sorry, Dorothy, euh, meisje.

OZZY 2 : Daar ligt ze.

DOROTHY : We konden er niks aan doen. De storm nam ons...

HEKS VAN HET NOORDEN : Mijn zus... dood?

OZZY 4 : Jah, dood.

HEKS VAN HET NOORDEN : *(Buigt zich over de benen, voelt en kijkt.)* Zijn jullie zeker?

OZZY 4 : Zo zeker als wat...

HEKS VAN HET NOORDEN : *(Schreeuwt het uit van de pret!)* Jiehaaa!

(Gejoel en gejuich van de heks en de Ozzy's. Toto en Dorothy begrijpen er niks van.)

Knuffels!

(Waarop alleen Ozzy 1, 2, 3 en 4, ietwat angstig blijven staan. De anderen rennen weg. 1 t/m 4 ondergaan het geknuffel van de heks. Ook Dor en Toto.)

(Begint ineens aan Dorothy te snuffelen) Wat ruik ik? Vreemden?

DOROTHY : *(tersluiks naar Toto)* Heb ik mij vanochtend niet gedoucht?

TOTO : Jawel.

DOROTHY : Hou op dat kan jij niet weten... Oooh, viezerik!

HEKS VAN HET NOORDEN : Wie jullie zij-ijn??

DOROTHY : Goedemiddag, mijn naam is Dorothy. Ik kom uit België.

TOTO : En ik ben Toto. Ik kom uit Tom en Co, drie en een halve euro, mét plastic palmboom en doorzwemhuisje. ... De wind heeft ons meegebracht.

DOROTHY : Met huis en al en dat is bovenop je zus terechtgekomen. Sorry!

HEKS VAN HET NOORDEN : C'est la vie. Het was een moeilijk geval. Een echte heks. Kom, vreemde snuiters, knuffels!

(Muziek – het licht dooft langzaam, waarin de heks van het Noorden blijft knuffels uitdelen. Muziek tot fade-out...)

VERTELLER : Even een toelichting.

IEDEREEN OP SCÈNE : Oh nee, zij weer!

VERTELLER : C'es la vie is Frans voor: dat is het leven. Nog een toelichting: het verhaal speelt zich nu af in het land van Oz. Het land beschikt over een tamelijk boze heks. Die is nu dood. C'est la vie. Een goede heks: dat is die heks daar, zij is de heks van het Noorden. Maar dan is er nog een andere heks en dat is de heks van het...

HEKS VAN HET NOORDEN : Zeg, sprinkhaan. Zou je asjeblieft nog niet alles willen prijsgeven? Je kan net zo goed het boek voorlezen. Hou de mensen wat in het ongewisse, ja?

VERTELLER : Even toelichten: mensen in het ongewisse houden is...

IEDEREEN : Ga! Weg!

Scène 4:

Dorothy – Toto – Heks van het Noorden – Ozzy's - Verteller

(Licht langzaam aan. Dorothy, Toto en de heks op het podium.)

HEKS VAN HET NOORDEN : Dus, als ik het goed begrijp zijn jullie hier als het ware aan komen waaien uit een saai dorp waar niks te beleven valt en waar je nog sneller door een bliksem wordt getroffen dan door het geluk? En toch wil je beroemd worden? En, nog het gekste van alles, je wil terug?

(Dorothy knikt heel de tijd.)

Weet jij eigenlijk wel wat je wil?

TOTO : Daarom ben ik er dus. Ik stippel haar carrière uit, want ik ben haar manager, raadsman, redder in nood...

HEKS VAN HET NOORDEN : Het stinkt hier naar vis! Vinden jullie ook niet? Weet je, Dorothy, jij moet op zoek gaan naar de grote tovenaar van Oz.

DOROTHY : De tovenaar van Oz?

HEKS VAN HET NOORDEN : Die woont in Smaragdstad, ergens achterin het land van Oz, op het eind van het gele klinkerpad. Hij kan zeker voor je regelen dat je terug naar huis gaat. Maar hij kan het vast ook voor mekaar krijgen dat je wereldberoemd wordt.

DOROTHY : Kan dat echt?

HEKS VAN HET NOORDEN : Let wel op. De weg erheen zal niet ongevaarlijk zijn. Maar het zal de moeite lonen. Wacht... *(De heks van N gaat naar de benen van haar overleden zus en trekt de zilveren schoentjes van haar voeten)* Kijk, trek deze aan. Deze muiltjes zijn magisch...

DOROTHY : *(bekijkt de schoenen)* Pff, ze zijn niet eens van *(in te vullen met een hip merk v schoenen)* ... Sorry, die stinkers trek ik niet aan.

TOTO : Snob!

HEKS VAN HET NOORDEN : Doe nou maar. Je zal zien dat ze jou als gegoten zitten. Ze zullen je geluk brengen op weg naar de tovenaar van Oz, op weg naar je